

Vyjádření školitele k průběhu doktorského studia a k disertační práci

PhDr. Pavla Štěpána

Slovotvorná analýza pomístních jmen v Čechách

Doktoranda znám od druhého ročníku jeho magisterského studia, kdy začal navštěvovat můj seminář z toponomastiky. Jeho zájem o vlastní jména se projevil ve volbě témat seminárních prací a diplomové práce (Označení barev a jejich užití v toponymii Čech, FF UK v Praze, 2001), která byla v r. 2003 uznána jako rigorózní, a přivedl ho i do oddělení onomastiky Ústavu pro jazyk český AV ČR, kde působil nejprve jako pomocná vědecká síla (1998–2001) a později – s krátkým intermezem náhradní vojenské služby – jako odborný pracovník (2001–2002 a od r. 2003 dosud). V oddělení se zapojil do zpracovávání Slovníku pomístních jmen v Čechách a problematika pomístních jmen (anoikonym) se odrazila rovněž ve většině jeho statí a referátů na domácích i zahraničních konferencích. Jeden z aspektů studia anoikonym, totiž jejich slovotvorná utvářenost, ho zaujal natolik, že ho zvolil za téma své disertační práce.

Už v posudku doktorandovy rigorózní práce jsem uvedl, že se autor kloní spíše k tradičnímu pojetí analýzy proprií, a nyní, po více než osmi letech, musím konstatovat, že od té doby se toho příliš nezměnilo. Disertační práce je psána velmi pečlivě a vznikala dlouho (první z položek v doktorandově bibliografii, které byly předstupněm disertace, pochází už z r. 2001), výsledek je však minuciózní analýza jednotlivostí na úkor syntetického pohledu. Je škoda, že se autor drží metod a postupů užívaných převážně v 60., 70. a 80. letech minulého století a že novější pohledy bere v úvahu jen okrajově – zmínky o nich jsou spíše kritické (aniž by se však v disertaci nabízelo lepší řešení) nebo činí dojem, že jde jen o jejich „povinnou citaci“ sloužící k dokázání toho, že doktorand o jejich existenci ví.

Přitom právě aplikace nových poznatků o propriální slovotvorbě, o specifčnosti propriální sféry jazyka a o onymických funkcích, jimiž je vznik, forma i fungování vlastních jmen determinována, by umožnila vytěžit ze zkoumaného materiálu (autor vycházel z generálního katalogu pomístních jmen uloženého na jeho kmenovém pracovišti) více poznatků. Takto jde vlastně o práci vycházející z pozic apelativní slovotvorby, nikoliv o skutečně onomastickou disertaci, což zřetelně vyniká ve srovnání s několika jinými disertačními pracemi z onomastiky, které jsem měl možnost v poslední době oponovat (J. David, FF UP Olomouc, M. Čornejová, FF MU Brno, L. Garančová a A. Závodný, FHV UMB Banská Bystrica).

Domnívám se, že disertační práce by měla ve srovnání s diplomovou prací ukazovat pokrok, jakého autor během let dosáhl, ten zde však bohužel nevidím. Rovněž postrádám i nějaký přínos k rozvoji teorie a metodologie oboru, což by podle mého názoru disertace měly obsahovat. Celkově je tedy pro mě disertační práce PhDr. Pavla Štěpána jistým zklamáním a nemohu se zbavit pocitu, že zvolené téma by se dalo uchopit a zpracovat lépe, přesto si však vážím autorova zaujetí pro zkoumání vlastních jmen a jeho detailní práce s materiálem.

Práce může po úspěšné obhajobě sloužit jako podklad k udělení titulu Ph.D.

V Praze dne 3. listopadu 2010

PhDr. Milan Harvalík, Ph.D.